

Sundbybergs stads biblioteksplan 2019-2023

Titel: Sundbybergs stads biblioteksplan 2019-2023

© Sundbybergs stad

Östra Madenvägen 4 · 172 92 Sundbyberg

08-706 80 00 · info@sundbyberg.se · www.sundbyberg.se

Antagen vid kommunfullmäktiges sammanträde den 17 december 2018 § 431

INLEDNING

Kultur- och fritidsnämnden har gett Bibliotek Sundbyberg i uppdrag att ta fram en ny biblioteksplan gällande för åren 2019 - 2023. Sundbybergs stads biblioteksplan 2019-2023 omfattar folkbiblioteken i Sundbyberg som kultur- och fritidsnämnden ansvarar för och skolbiblioteken på de kommunala grundskolorna som grundskole- och gymnasienämnden ansvarar för.

BIBLIOTEKEN I SUNDBYBERG

I Sundbyberg finns två folkbibliotek, biblioteket i Signalfabriken och Hallonbergens bibliotek. Bibliotekswebben har 24-timmarsöppet och ger bland annat tillgång till e-medier och möjlighet att låna om och reservera medier. Inom folkbiblioteken finns uppsökande verksamhet. Den riktar sig dels till personer som inte kan komma till biblioteken och dels till nyblivna föräldrar med information om barns språkutveckling och utdelning av bokgåva (Bokstart).

Idag finns bemannade skolbibliotek med aktuella mediebestånd på samtliga kommunala grundskolor. Biblioteken är utifrån skolornas elevantal bemannade av skolbibliotekarier en till fem dagar i veckan. På uppdrag av de kommunala skolorna är skolbiblioteksorganisationen en verksamhet inom biblioteksenheten på Kultur- och fritidsförvaltningen.

Biblioteken i Sundbyberg är HBTQ-certifierade vilket innebär ett kontinuerligt och aktivt arbete med likabehandlingsfrågor.

MÅLGRUPPER

Folkbiblioteken i Sundbyberg är till för alla men riktar sig särskilt till barn och unga 0 - 18 år, nya svenskar, nationella minoriteter och personer med funktionsvariationer.

BIBLIOTEKSPLANENS KOPPLING TILL STYRDOKUMENT

I bibliotekslagen (2013:801) står det att folkbibliotekens uppdrag är att "verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning". Biblioteken ska också "främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt".

Skolbiblioteken ska enligt skollagen 2010:800 vara en ordnad mediasamling, öppen och tillgänglig för alla lärare och elever och vara en del av skolans pedagogiska verksamhet för att stödja elevernas lärande. IFLA:s/Unesco:s skolbiblioteksmanifest har slagit fast att skolbibliotek spelar en viktig roll för utbildning och kultur samt för att främja läs- och skrivkunnighet och förmågan att söka information.

Sundbybergs stads biblioteksplan 2019-2023 är kopplad till "Strategi för ökat läsande bland barn och unga" (KFN-0009/2016) som antogs av Kultur- och fritidsnämnden 2017-02-23. Biblioteksplanen bygger också på stadens vision 2030 "Sundbyberg växer med dig" vars kärnvärden är levande, nytänkande och tillsammans.

Biblioteksplanen kopplas till den årliga verksamhetsplanen genom tydliga aktiviteter.

Sundbybergs stads vision 2030

BIBLIOTEK SUNDBYBERGS VISION

Biblioteken i Sundbyberg bidrar till att uppfylla stadens vision genom att stödja och stärka individers egna möjligheter till växande och utveckling. Biblioteken i Sundbyberg är angelägna för den omvärld de befinner sig i. Det öppna, offentliga rum som folkbiblioteket utgör i kommunen har en funktion som arena för demokrati, för möten mellan människors tankar, kulturer och åsikter. Det inkluderar alla åldrar, grupper och språk och möjliggör att människor kan vara människa på många olika sätt.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Sundbyberg är en snabbt växande kommun och samtidigt den till ytan minsta i Sverige. Befolkningen är ung och många invånare har utländsk bakgrund. Det innebär att satsningar på barn och unga och personer som nyligen kommit till Sverige är viktiga.

Skillnaden mellan stadsdelarna är relativt hög när det gäller utbildningsnivå och socioekonomisk status. Att gå vidare till högre studier är för många ingen självklarhet och förutsätter god språk- och läsförmåga. Det finns också en digital klyfta som innebär att grupper, som exempelvis äldre och personer med funktionsvariationer kan hamna i ett utanförskap. Här har biblioteken en viktig kompensatorisk roll. Idag saknas närhet till biblioteksverksamhet i flera stora stadsdelar vilket innebär olika förutsättningar för att ta del av bibliotekens utbud.

I och med att samhället förändras i allt snabbare takt och att befolkningsstruktur och stadsbild ändras behöver biblioteksverksamheten relativt snabbt kunna ställa om sig utifrån nya förutsättningar. För att möta förändringar och nya utmaningar är därför kompetensutveckling för personalen viktig. Pedagogisk förmåga, kunskap i att arbeta i projekt, metodutveckling och hög digital kompetens är viktiga fokusområden för kompetensutveckling.

FOLKBIBLIOTEKEN

Levande

”Sundbyberg är en levande, trygg och sammanhållen stad med liv och rörelse i alla stadsdelar. Staden är fylld av mötesplatser, ett stadsliv med all tänkbar service och gröna platser. Det är en stad där hela världen får plats - en stad för dig och hela ditt liv.”

Biblioteket är en av få platser i samhället som är kostnadsfria och öppna för alla människor. Här möts personer med olika bakgrund, behov och åldrar. Det ges möjlighet till samtal och utbyte av tankar och åsikter, till lärande och inspiration. Biblioteksrummen är utformade så att det främjar att människor visar respekt för och tar hänsyn till varandras behov.

I likhet med vad som sägs i översiktsplanen 2030 är biblioteksrummet tillgängligt för alla oavsett rörelse- och orienteringsförmåga. Barn, ungdomar, personer med funktionsnedsättning och äldre är sårbara när det gäller att röra sig i den fysiska miljön. Biblioteksverksamheten finns därför på plats i fysiska lokaler, genom uppsökande verksamhet och digitalt. Alla invånare, oavsett var man bor har närhet till biblioteksverksamhet.

Mediebeståndet speglar mångfalden i samtiden och historien. Det utmärks av kvalitet och allsidighet, bredd och djup och det lätta och svåra. Många invånare är flerspråkiga och flerspråkighet är en rikedom. Det innebär att det finns böcker på många språk. Biblioteket bidrar till ett hållbart samhälle genom att tillhandahålla både digitala medier och fysiska medier som invånarna äger gemensamt och som återanvänds gång på gång.

Mål:

Genom att alla har tillgång till bibliotek i tillgängliga lokaler och ett brett utbud av medier har biblioteksanvändande ökat.

Det här ska biblioteken göra:

- Tillhandahålla och tillgängliggöra ett väl sammansatt bestånd av medier som såväl ska väcka läslust, främja läsning och bidra till lärande på olika nivåer och i olika sammanhang.
- Utöka öppettider på befintliga bibliotek, arbeta med uppsökande verksamhet och skapa nya mötesplatser för att öka invånarnas tillgång till biblioteksverksamhet.
- Tillgodose att såväl det fysiska som digitala biblioteksrummet är inbjudande och tryggt.

Nytänkande

”Sundbyberg är en nytänkande, kreativ och modig stad. Här är vi nyfikna och flexibla och vågar göra annorlunda för att ständigt utvecklas och förbättras. En stad fylld av möjligheter för dig som vill växa och utvecklas.”

Bibliotek Sundbyberg är en arena för demokrati, en inkluderande plats där människor har möjlighet att göra sina röster hörda. Hit kan invånarna komma och dela kunskaper, engagemang och vilja till förbättring och utveckling med varandra och den tas tillvara i bibliotekens dagliga verksamhet.

Alla människor har rätt till ett språk, det ger delaktighet och bidrar till en starkare demokrati. Att läsa är en väg in i språket och förmågan att sätta tankar och ord på sina upplevelser. Det stärker människans möjligheter till växande och egenmakt. Starka kunskaper i språk ger ett handlingsutrymme som är viktigt för att kunna styra och påverka sitt liv. Det är också viktigt att kunna avgöra vad som är fakta, förklaring eller åsikt när man söker fakta och det kräver digital kompetens och kunskaper i källkritik. För nya svenskar är kunskap i svenska grunden för integration.

Jämlikhet och tillgänglighet genomsyrar biblioteksverksamheten och möjliggör att människor kan vara människa på många olika sätt.

Biblioteket är ett berättelsernas bibliotek som inkluderar alla åldrar och där man inspireras och lockas till läsande, lärande och skapande. Biblioteket öppnar ögonen för det oväntade, det som man sökt utan att egentligen söka.

Mål:

Genom att erbjuda fler aktiviteter och program kopplade till läsning, lärande och demokratifrågor medverkar biblioteken och dess samarbetspartners till att stödja och stärka individers möjligheter till egenmakt.

Det här ska biblioteken göra:

- genomföra ”Strategi för ökat läsande bland barn och unga” med syfte att främja språk- och läsutveckling, stimulera fantasin och uppmuntra till eget skapande.
- inbjuda till att människor vågar, vill och kan använda digitala resurser.
- erbjuda ett brett utbud av aktiviteter med särskilt fokus på prioriterade grupper.
- använda biblioteksrummet för arrangemang kring aktuella frågor på såväl lokal som nationell nivå och i dialog med invånarna.
- arbeta för att synliggöra och utmana normer som kan begränsa människors liv

Tillsammans

”Sundbyberg är en stad fylld av gemenskap och närhet. Här finns plats för alla människor oavsett livsstil eller förutsättningar. Vi samarbetar och hjälps åt för att lyckas. Vi är en stad som växer bäst tillsammans.”

Genom samarbeten och partnerskap med många aktörer utvidgar biblioteken sin räckvidd. Biblioteken är en part i lokalsamhället som bygger broar mellan olika arenor, föreningar och organisationer. Samarbeten ökar antalet aktiviteter på biblioteken, skapar ett mervärde och främjar social hållbarhet. Det ger delaktighet samtidigt som biblioteksverksamheten stärks inför framtiden.

Biblioteket deltar aktivt i olika nätverk och bibliotekssamarbeten med syfte att byta erfarenheter. Det ger underlag till förbättring och utveckling av verksamheten som i förlängningen ger ett mervärde för användarna.

Användarna har möjlighet att utforska och använda biblioteket utifrån sina egna förutsättningar och behov. Det bygger på att tid och utrymme ges för dialog och möjligheter att påverka och förändra och därmed skapa delaktighet.

Mål:

Biblioteket har ökat samarbetet med lokalsamhället och dess invånare med syfte att bygga relationer, skapa delaktighet och ta tillvara på invånarnas resurser.

Det här ska biblioteken göra:

- samverka och samplanera med det civila samhället, andra kommunala verksamheter och kulturinstitutioner, myndigheter och näringslivet.
- Ingå i nätverk och samarbeta med andra aktörer på biblioteksområdet, då särskilt i närområdet.
- arbeta med delaktighet för att öka målgrupperns inflytande över och dialog med biblioteket.

SKOLBIBLIOTEKEN VID DE KOMMUNALA SKOLORNA

Skolbiblioteken är en resurs som stödjer pedagogerna i arbete med att alla elever ska nå målen i läroplanen. De är integrerade i undervisningen och skolbibliotekariens kompetens tillvaratas.

Biblioteken bemannas i proportion till antalet elever.

Skolbibliotekarier bidrar till att ge eleverna nycklarna till läsandet och språket. Läsning fungerar utjämnande och kompensatoriskt. Barn och unga som läser mycket har goda möjligheter att uppnå bra studieresultat och gå vidare till högre utbildningar, oavsett bakgrund.

Mål:

Alla elever i Sundbybergs kommunala skolor har tillgång till bemannade skolbibliotek med hög kvalitet.

Det här ska skolbiblioteken göra:

- vara en tydlig del av skolans pedagogiska vision.
- samverka med skolläda och övrig pedagogisk personal kring elevernas lärande.
- stödja elevernas läs- och kommunikationsförmåga i en vidgad textvärld.
- stödja elevernas digitala kompetens med fokus på informationsfärdigheter och förståelse för informationsökningsprocesser och sociala medier.
- erbjuda stöd till enskilda och grupper i deras läroprocesser.
- ha en överblick över läroresurser och ge stöd till lärare och elever i deras litteratur- och medieanvändning.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Uppföljning av de aktiviteter som kopplas till biblioteksplanen kommer att följas upp årligen i verksamhetsberättelsen och genom brukarundersökningar.

Ansvaret för uppföljningen ligger på kultur- och fritidsnämnden. En uppföljning med kollegial observation genom bibliotekets deltagande i nätverket Våga-Visa-Bibliotek kommer att ske under 2020.

Biblioteksplanen i sin helhet utvärderas under hösten 2023.